

Za elektřinu neplatí ani korunu. Tisíce domácností v Česku je připojeno na černo

Nelegální odběry elektřiny představují přetrvávající a závažný problém. Lidé se často mylně domnívají, že jde jen o drobný administrativní prohřešek. K odhalení těchto případů navíc nedochází okamžitě. Velmi často se na ně přijde až při namátkových kontrolách, nesrovnalostech v měření, nebo dokonce až při tragických událostech, jako je výjezd hasičů k zahoření elektroinstalace. Tresty, které při takovém odhalení hrozí, jsou překvapivě vysoké. Pojďme se proto podívat na nejčastější způsoby, jakými se u nás černý odběr elektřiny provádí a také na to, jak tento nešvar dodavatelé odhalují.

Sto milionů korun ročně

Rozsah tohoto fenoménu je překvapivě velký. Distributoři ročně odhalí nižší tisíce případů. Pokud jde o celkový objem ukradené energie, expertní odhady hovoří o tom, že může v Česku přesahovat sto milionů kilowatthodin ročně. Převáděno na peníze, bavíme se o celkových finančních ztrátách v řádech stovek milionů korun. Průměrná domácnost, která odebírá elektřinu načerno, totiž velmi často spotřebuje mnohem více energie než běžný platící zákazník. Nezřídka jde o deseti až patnáctinásobek běžné roční spotřeby, například kvůli neustále zapnutým přímotopům, neizolovaným objektům nebo jiným energeticky vysoce náročným činnostem, u kterých pachatelé nemají logicky potřebu šetřit.

Důmyslné způsoby odhalování černých pasažérů

Způsoby, jakými dodavatelé a provozovatelé distribuční soustavy tyto krádeže dnes odhalují, jsou vysoce sofistikované. Doba, kdy se spoléhalo pouze na pochůzkovou vizuální kontrolu porušených plomb, je dávno pryč. Současná obrana stojí především na pokročilé datové analytice

a moderních technologiích. Energetické společnosti provádějí bilanční měření přímo na lokálních trafostanicích. Díky tomu přesně vědí, kolik energie do dané lokality zamířilo a kolik jí bylo reálně na všech legálních elektroměrech vyfakturováno. Pokud v určité ulici nebo bloku vznikne nevysvětlitelný rozdíl, softwarový systém automaticky upozorní na anomálii a do terénu vyráží speciálně vyškolení technici.

Pomocníkem jsou také nové chytré elektroměry. Tyto přístroje odesílají svá data průběžně a dokážou centrálu okamžitě informovat o jakémkoliv neoprávněném sejmutí krytu, podezřelé změně toku proudu nebo o působení silného magnetického pole. V terénu pak vyšetřovací týmy využívají například reflektometry pro naprosto přesné zaměření skrytých odboček ukrytých ve zdech nebo hluboko v zemi. Často používají také termokamery, které snadno odhalí místa s nepřiměřeným únikem tepla typickým pro přetížené kabely.

Tresty jsou překvapivě tvrdé

Následky za prokázaný černý odběr jsou pro většinu pachatelů likvidační, a to jak ve finanční, tak rovnou i v trestněprávní rovině. Pokud je krádež odhalena, distributor začne požadovat náhradu vzniklé škody. Vzhledem k tomu, že přesnou historickou spotřebu lze zjistit jen málokdy, používá se k vyčíslení přísný výpočet podle platné vyhlášky. Ten vychází z čistého předpokladu, že hlavní jistič daného objektu byl zatížen na své naprosté maximum po celou dobu trvání černého odběru, a to plných čtyřiaadvacet hodin denně. Výsledná částka na faktuře tak běžně šplhá do stovek tisíců až jednotek milionů korun. Lidé by si měli dát pozor také na to, že krádež elektřiny je klasifikována jako trestný čin. Při způsobené škodě nad deset tisíc korun hrozí pachateli až dva roky vězení. U vyšších škod se trestní sazby zvyšují a reálně pak hrozí dlouholeté nepodmíněné tresty. K tomu všemu se přidává okamžité odpojení od elektrické sítě a nutnost zaplatit veškeré náklady na uvedení odběrného místa do původního stavu.

Napojení před elektroměr a bypass

A nyní se pojdme podívat na metody, kterými se lidé snaží obejít placení za elektřinu. Prvním a nejčastěji využívaným je napojení mimo elektroměr.

Elektrina se odebírá ještě před místem, kde se měří. To znamená, že část nebo veškerá spotřeba vůbec neprojde elektroměrem. Z pohledu distributora to vypadá, jako by se skoro nic nespotřebovávalo. Tento způsob manipulace je poměrně snadno odhalitelný při fyzické kontrole. Podobnou metodou je bypass elektroměru. Zde jde o to, že elektrina má dvě cesty a to jednu přes elektroměr a druhou mimo něj. Část spotřeby se tedy měří a část ne. Výsledkem je nižší vykázaná spotřeba než skutečná. V moderních sítích se dá odhalit podle nesrovnalostí v odběru.

Manipulace se samotným elektroměrem

Tento typ černého odběru se snaží ovlivnit samotné měřicí zařízení. Cílem je, aby elektroměr zaznamenával méně energie, než kolik skutečně projde. U starších typů šlo o mechanické zásahy, u novějších spíš o zásahy do elektroniky. Moderní elektroměry ale mají ochrany a v tichosti zaznamenávají podezřelé zásahy. Jakákoli manipulace bývá zpětně dohledatelná. Proto je dnes tento způsob čím dál riskantnější. Je také potřeba si dát pozor na plomby, které slouží jako ochrana proti neoprávněnému otevření zařízení. Jakmile jsou porušené, signalizuje to zásah do měření nebo zapojení. Samotné porušení ještě nemusí znamenat krádež, ale často s ní souvisí. Distributor to bere jako vážné porušení podmínek. Následuje kontrola a často i sankce.

Připojení k cizí síti nebo neaktivní přípojce

Odběr elektriny z cizího zdroje bez vědomí majitele nebo smlouvy. Spotřeba se pak připisuje někomu jinému, nebo se vůbec neeviduje. Může jít o sousedské přípojky nebo veřejné rozvody. Tento typ je nejen nelegální, ale i nebezpečný. Často vede ke sporům a trestnímu řízení. Odhalení bývá jen otázkou času. Méně snadno zjistitelný je odběr z neaktivní přípojky. Elektrina se odebírá z místa, které by mělo být nefunkční nebo odpojené. Často se na to přijde až při kontrole nebo nesrovnalostech v síti. Tento způsob spoléhá na to, že si toho někdo nevšimne.

Manipulace s tarifem pomocí HDO

Velmi rafinovaný způsob podvodu. Nejde o krádež elektřiny jako takovou, ale o zkreslení ceny. Spotřeba se snaží „tvářit“ jako levnější (nízký tarif). Výsledkem je nižší účet, než by měl být. Moderní systémy ale sledují časové profily odběru. Nesrovnalosti se dají poměrně dobře

Zdroj: https://www.drevostavitel.cz/clanek/za-elektrinu-neplati-ani-korunu?utm_source=www.seznam.cz&utm_medium=sekce-z-internetu#dop_ab_variant=1645451&dop_source_zone_name=hpfeed.sznhp.box